Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy ulicy Hetmańskiej l. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 14. Dnia 22. lipca 1896. **XXIII. rocznik.**

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Teofil Merunowicz.**

Stosunek Banku krajowego do stowarzyszeń.

Dyrekcya Banku krajowego przedłożyła w tym przedmiocie Wydziałowi krajowemu następujące sprawozdanie:

I. Przedewszystkiem podajemy do wiadomości Wysokiego Wydziału krajowego, że na mocy uchwały Rady Nadzorczej z 12. maja zawarł Bank ze Związkiem stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych układ, skutkiem czego odpowiednio zmienione zostały „Zasadnicze postanowienia" dla zastępstw Banku krajowego.

Na tej podstawie ma Bank możność przeprowadzenia lustracyi zakładów prowincyonalnych, które z nim pozostają w stosunku, i do dnia złożenia niniejszego sprawozdania, przeprowadził za pośrednictwem swoich organów 24 takich lustracyi. Przy lustracyach tych Bank bada stosunki dotyczących instytucyi nie tylko w kierunku, o ile powierzono im fundusze Banku mają swe bezpieczeństwo, ale także, o ile dotyczące instytucye działalnością swą odpowiadają potrzebom ludności swojej okolicy.

II. Myśl udzielania Towarzystwom zaliczkowym powiatowym i gminnym kasom oszczędności pożyczek w obligacyach komunalnych za poręką powiatów i gmin, miała już swój wyraz w postanowieniach §. 40. i 41. pierwotnego statutu bankowego, zatwierdzonego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 2. maja 1882 l. 6.646, jakoteż w „Przepisach o wydawaniu przez Bank krajowy pożyczek w obligacyach komunalnych em I.", wydanych przez Wysoki Wydział krajowy dnia 24. kwietnia 1883 l. 19.511, a mianowicie w §§. 1., 31.—35.

Na tej podstawie udzielił Bank krajowy jedną taką pożyczkę w r. 1884 Towarzystwu zaliczkowemu w Sokalu za poręką sokalskiego powiatu w sumie 30.000 zł. i pożyczka ta spłacaną jest wzorowo.

Gdy pierwotny statut Banku nie zawierał zresztą szczegółowych postanowień dla działu pożyczek w obligacyach komunalnych, ani nie przyznawał gwarancyi kraju za te obligacye, przeto uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 21. października 1884 przyjąć na rzecz kraju gwarancyę za obligacye komunalne do wysokości 5,000.000 zł. i zmienił stosownie postanowienia statutu bankowego w §. 3. R., jakoteż w miejsce postanowień dawnych §. 40. i 41. wprowadził §. 36. i 37., które do postanowienia znalazły wyraz w statucie obecnie obowiązującym, a mianowicie w §. 3., 13. i w §§. 36.—55.

Do postanowień tych §§. zastosowały się przepisy wydane przez Wysoki Wydział krajowy dla pożyczek w obligacyach komunalnych em. II. i em. III. dnia 8. marca 1890 l. 9.081 i 31. maja 1895 l 34.095

Wedle tych nowych zaś postanowień statutowych i regulaminowych, nie wolno już Bankowi krajowemu, począwszy od 21. października 1884 udzielać pożyczek w obligacyach komunalnych Towarzystwom zaliczkowym, powiatowym i gminnym kasom oszczędności za poręką gmin i powiatów. A jednak udzielenie tą drogą kredytu instytucyom powiatowym przyczyniłoby się w wysokim stopniu do ułatwienia tym instytucyom pielęgnowania kredytu włościańskiego. Kredyt drogą obligacyi komunalnych zdobyty, przy dzisiejszym kursie prawie „pari", kosztowałby te instytucye wraz z kosztami i dodatkiem administracyjnym $4^3/_4\%$, mogłyby więc one udzielać dłuższoterminowych pożyczek włościańskich na 6%, przyczem na pokrycie własnych kosztów zostałoby im $1^1/_4\%$ zysku rocznego.

Gdyby Bank krajowy jednak na tę drogę zeszedł, nie wystarczałaby dzisiejsza granica kwotę 5,000.000 zł. dla tego działu zakreślona, i należałoby

gwarancyę kraju za obligacye komunalne wszelkich emisyi rozszerzyć do 15,000.000 zł. gdyż obecnie wyczerpanych już jest obligacyi komunalnych 3,800.000 zł., a dla działu tego najmniej 10,000.000 zł., preliminować by wypadało.

Zbyt obligacyi komunalnych nie natrafia obecnie w Banku na żadne trudności, wszakże przy zwiększonej emisyi gotów się dać uczuć obecny brak przyznania im charakteru papieru t. z. pupilarnego. Bank czynił w tym względzie usiłowania w roku 1883, wszakże wtedy obligacye komunalne nie były przez kraj poręczone, co obecnie już istnieje, a nadto podobne obligacye komunalne czeskiego Banku krajowego uznane zostały później za papier o bezpieczeństwie pupilarnem, i dlatego też należałoby obecnie postarać się u c. k. Rządu o przyznanie i naszym obligacyom komunalnym tego charakteru.

Gdyby Wysoki Sejm zapatrywania te podzielał, i przyjął poniżej postawione wnioski, wtedy dopiero przedłożyłby Wysokiemu Wydziałowi Bank wnioski na stosowne zmiany w przepisach o udzielaniu pożyczek w obligacyach komunalnych, przyczem w pierwszej linii zastrzeżony zostanie wpływ Bankowi, aby uzyskane drogą takich pożyczek fundusze użyte były odpowiednio do ich przeznaczenia.

Bank krajowy jest przekonany, że przez te zmiany rozszerzy znakomicie swój interes komunalny, i odda rzetelne usługi dla kredytu włościańskiego, dostarczy bowiem drogą długoterminowych pożyczek instytucyom lokalnym środki dostateczne do zorganizowania kredytu włościańskiego powiatami, — a Bank krajowy już niejednokrotnie wypowiadał przekonanie, iż kredytu włościańskiego centralizować nie należy. Przy należytem zaś użyciu takich pożyczek — co Bankowi nadzorować nie będzie trudno, nie narażą się ani poręczające gminy i powiaty, ani Bank krajowy na żadne ryzyko,, gdyż pożyczki takie będą miały zabezpieczenie w zobowiązaniach indywidualnych dłużników instytucyi lokalnych, w funduszach tychże instytucyi i w gwarancyach, jakie one same używają.

W ślad tego sprawozdania, raczy tedy Wysoki Wydział krajowy:

I. przyjąć do wiadomości sprawozdanie Banku o stosunku jego do Towarzystw zaliczkowych, na mocy układu ze Związkiem stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych i zmienionych przepisów;

II. przedstawić Wysokiemu Sejmowi następujące zmiany statutu bankowego:

1. §. 3. ust. B. w dzisiejszem brzmieniu znosi się, i odtąd ustęp ten opiewać ma:

„*B)* Oddział komunalny obejmuje udzielanie pożyczek spłacalnych ratami gminom i powiatom, tudzież stowarzyszeniom zaliczkowym, opartym na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873 Dz. u. p. nr. 70., powiatowym i gminnym kasom oszczędności, ostatnim trzem instytucyom jednak tylko za poręczeniem gmin i powiatów. Pożyczki te udzielane będą w obligacyach komunalnych, wydawanych do wysokości udzielanych pożyczek. Wszystkie obligacye komunalne wszelkich emisyi, będące równocześnie w obiegu, nie mogą łącznie przekraczać kwoty 15,000.000 (piętnastu milionów) zł. imiennej wartości“.

„Do emisyi obligacyi komunalnych ponad ogólną sumę piętnastu milionów zł. imiennej wartości, potrzebnem jest zezwolenie c. k. Rządu. Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań, wypływających z wydania obligacyi komunalnych pierwszej i następnych emisyj aż do wysokości piętnastu milionów imiennej wartości w ten sposób, iż regularną spłatę procentów i spłatę kapitału posiadaczom obligacyi komunalnych, poręcza w pierwszym rzędzie specyalny fundusz rezerwowy utworzony dla obligacyi komunalnych, następnie Bank krajowy całym swoim majątkiem, a dopiero o ileby fundusze wyżej wymienione nie pokrywały zobowiązań, wynikłych z wydania obligacyi komunalnych, wchodzi w zastosowanie gwarancya kraju“.

2. §. 36. al. 1. w dzisiejszem brzmieniu znosi się i odtąd ustęp ten opiewać ma:

„Bank udzielać będzie pożyczki w obligacyach komunalnych:

„*A)* gminom i powiatom:

„*a)* na spłatę lub ułatwienie spłaty wysoko oprocentowanych długów powiatów, gmin i członków gminy;

„*b)* na inwestycye i przedsiębiorstwa produkcyjne, oraz na zakładanie lub zasilanie powiatowych zakładów pożyczkowych;

„*c)* na cele użyteczności publicznej, nie wchodzące w zakres bieżącej gospodarki gminnej.

„*B)* Stowarzyszeniom zaliczkowym, opartym na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873 Dz. u. p. nr. 70. powiatowym i gminnym kasom oszczędności za poręczeniem gmin i powiatów, na uposażenie funduszu obrotowego, szczególnie dla udzielania pożyczek na grunta włościańskie pod warunkami, potrzebie kredytu włościańskiego odpowiadającymi“.

3. §. 36. al. 3. w dzisiejszem brzmieniu znosi się, i odtąd ustęp ten opiewać ma:

„Udzielanie pożyczki komunalnej, lub przyjmowanie poręki od gmin wiejskich, miasteczek i miast nieposiadających osobnych statutów, poprzedzać ma uchwała Rady powiatowej, uznająca istotną pożyteczność i potrzebę pożyczki na jeden z celów, powyżej wymienionych“.

Alinea 2. i 4. bez zmiany.

III. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek do uchwały:

„Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań wypływających z wydania obligacyj komunalnych pierwszej i następnych emisyi aż do wysokości piętnastu milionów imiennej wartości w ten sposób, iż regularną spłatę procentów i spłatę kapitału posiadaczom obligacyi komunalnych poręcza w pierwszym rzędzie specyalny fundusz rezerwowy, utworzony dla obligacyi komunalnych, następnie Bank krajowy całym swoim majątkiem, a dopiero, o ileby fundusze wyżej wymienione nie pokrywały zobowiązań, wyniklych z wydania obligacyi komunalnych wchodzi w zastosowanie gwarancya kraju“.

IV. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi do uchwały: rezolucyę:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby drogą ustawy przyznał obligacyom komunalnym Banku krajowego emisyi III i następnych prawo, iżby takowe mogły być użyte na lokacyę kapitałów fundacyjnych, kapitałów od zakładów, zostających pod dozorem publicznym, tudzież funduszów pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych, i nareszcie służyć mogły według kursu giełdowego jako kaucye w stosunkach służbowych i kontraktowych, tudzież, jako zabezpieczenie wojskowych kaucyj małżeńskich“.

Petycya

Towarzystwa kredytowego „Pomoc“ w Zaleszczykach

w sprawie projektowanego tam utworzenia powiatowej Kasy oszczędności.

Dyrekcya i Rada nadzorcza Towarzystwa kredytowego Pomoc w Zaleszczykach wystosowały do Wydziału krajowego petycyę następującą:

Pismem z dnia 8. czerwca 1896 l. 7.920 zawiadomił Wysoki Wydział Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, że równocześnie odnosi się między innemi i do Zaleszczyckiego Wydziału powiatowego z wezwaniem do spowodowania Reprezentacyi powiatowej, ażeby jak najrychlej przystąpiła do zorganizowania w Zaleszczykach powiatowej kasy oszczędności. Na to pismo odpowiedział powyższy Związek pod dniem 20. czerwca 1896 l. 11.269, wyrażając nadzieję, że Wysoki Wydział nie zechce forsować zakładania kas oszczędności w tych miejscowościach, w których istnieją Towarzystwa zaliczkowe, złożone z elementów, godnych zaufania i poparcia, ale raczej dopomoże tymże do dalszego pomyślnego rozwoju, zaliczając do tych miejscowości także Zaleszczyki.

Jakkolwiek mimo tego przedstawienia Związku, Zaleszczycki Wydział powiatowy wystąpił już przed Radą powiatową z wnioskiem założenia powiatowej kasy oszczędności, to jednak podpisane Towarzystwo kredytowe „Pomoc“ w Zaleszczykach uważa wobec tego, że od wniosku do wykonania jeszcze daleko, za rzecz jeszcze na czasie będącą, przyłączyć swój głos do głosu Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, i przedstawić bardziej szczegółowo powody, przemawiające przeciw założeniu powiatowej kasy oszczędności w Zaleszczykach.

Dotychczas istniało w Zaleszczykach „Towarzystwo zaliczkowe“, zawiązane przed kilkunastu laty przez ludzi dobrej woli, które zdołało ściągnąć setki członków, i przez jakiś czas rzeczywiście odpowiadało swemu celowi, pomagając potrzebującym drobnemi pożyczkami, i przyjmując wkładki na rachunek bieżący, a nawet uzyskało zastępstwo Banku krajowego, popełniło jednak wielki błąd, nie przyjąwszy do prowadzenia ksiąg, mimo iż fundusze na to wystarczały, człowieka fachowego, płatnego, i z odpowiednią kaucyą, tylko posługiwało się byłym sekretarzem Rady powiatowej, Knauerem, który za prowadzenie ksiąg otrzymywał co roku remuneracyę w kwocie 50 do 60 zł.

Zbiegiem czasu osłabła była także kontrola nad kasą. Łatwo pojąć, jak prowadzone były te księgi i jaki wskutek tego wkradł się nieład w agendy Towarzystwa. Skutek jest ten, że Towarzystwo to postanowiło przed miesiącem nie udzielać dalszych pożyczek, tylko ściągać wierzytelności i spłacać długi, a po ukończeniu tej czynności, rozwiązać się. Widząc to, a nadto zachęceni wezwaniem Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, zawiązali podpisani w listopadzie 1895 „Towarzystwo kredytowe „Pomoc“ które, jak wykazuje dołączony tu rachunek za miesiąc czerwiec 1896, liczy obecnie 102 członków o udziałach wpłaconych w kwocie 1.212 zł. 85 ct., przyjęło na rachunek bieżący kwotę 2.068 zł 89 ct. a rozpożyczyło 3.241 zł. 05 ct. Na odwrotnej stronie rachunku powyższego znajdzie Wysoki Wydział spis osób, składających Radę nadzorczą i Dyrekcyę. Na razie a to dla braku funduszów, nie przyjęliśmy również płatnej siły fachowej do prowadzenia ksiąg, jednakowoż spełniający tę czynność członek Dyrekcyi, pan M. Pitulej, jako długoletni buchalter Towarzystwa zaliczkowego w Mikołajowie, jest pracownikiem, jakiego nam wiele Towarzystw pozazdrościć może.

Kontrola zaś jest ścisłą, ponieważ strazzę prowadzi osobny kasyer, a kasa pozostaje pod spólnem ich zamknięciem. Jeżeli się uwzględni, że dotychczas stoimy tylko własnemi zasobami bez jakiegokolwiek zasiłku z zewnątrz i bez wyrobionego jeszcze kre-

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc czerwiec 1896.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. mająt.) z końcem miesiąca zł.	ct.	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca zł.	ct.	Włożono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Wyjęto w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Zaciągnięte w ciągu miesiąca zł.	ct.	Spłacone w ciągu miesiąca zł.	ct	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Saldo rachunku Banku krajowego zł	ct.
Bełzie	23226	31	31881	97	1642	46	916	10	32608	33	19150		4500		4000		19650			
Białej Tow. kred. i oszcz.	17747	83	52316	43	2593	45	1973	26	52936	62	17527	38	8278		5680		20125	38		
Bieczu Tow. wz. kred.	16164	49	41394	16	3223	85	520	60	44097	41	15246	73	4131		4668	77	14708	96	1496	06
Birczy	25176	26	25491	18	1795	50	1703	36	25583	32	53216		18973		18188		54001			
Bochni	24184	80	43279	95	1989	05	2149		43120		2550		2550				5100			
Bołszowcach K. z. „Nadz.“	6222	26	5457	40	843	25	685	66	5614	99	7550		1000				8550			
Bołszowcach B. z	15376	45	15179	54	424	17	1077	18	14526	53	14918		2517		2300		15135			
Borszczowie P. k. z. i oszcz.	8533	41	9391	33	1776	21	2841	36	8326	18	9273		4343		1915		11701		124	88
Bóbrce	13224	36	19812	40	27	88	1305	30	18534	98	6500		1550		1900		6150		1771	79
Brzesku	81274	29	146535	45	9525	15	3631	15	152429	45	20812		3428		9344		14896			
Brzostku	4636	95	9787	54	928	87	575		10141	41	10701	33	2075		2525		10251	33		
Cieszanowie	19799	29	57052	04	774	33	1801	91	56024	46	25300		5900		6500		24700		1840	83
Czortkowie	20295	90	58067	08	8508	41	1404	77	65170	72										
Dąbrowie	103539	05	187873	76	8588	80	9139	95	187322	61	54365	45	13164	46	10440	29	57089	62		
Delatynie B. z. „Nadz.“	8338	55	4663	56	96	25	171	53	4588	28	11645		3731		3370		12006		3000	
Dębicy T. wz. kr.	50667	74	188718	68	7920	52	10672	64	185966	56	47772		22055		21852		47965		14468	84
Dobromilu	39970	88	53903	58	4115	70	2967	74	55051	54	1000				400		600		421	83
Dobczycach St. p. i o. Wz. p.	8080	58	13637	24	552	89	629	91	13560	22	16650		9300		9400		16550			
Drohobyczu	59615	16	215289	82	12268	97	3914	45	223644	34										
Dukli	23785	43	69204	78	2939	87	14	50	72130	15	12483		6805		4033		15255		1075	87
Dynowie	13426	66	64850	78	1855		1885	63	64820	15	8926		1000		354		9572			
Frysztacie B. r.	15377	16	182354	59	7681	14	5379	61	184656	12										
Glinianach	62579	86	87161		4983	51	2292	77	89851	75	34009	52	12268	46	12243	45	34034	53	2038	82
Głogowie	46853	54	168570	83	8873	17	2386	87	175057	13	22941	52	1000		1240		22701	52		
Grybowie	40384	38	181154	76	5544	36	2149	21	184549	91	9560				800		8760			
Husiatynie	10821	22	41614	35	1156	47	3307	20	39463	62	12740		2780		1500		14020		665	87
Jaryczowie nowym K. z.	6478	94	889	53					889	53	5330		12275		11490		6115			
Jaśle	87886	68	236494	11	25659	01	16600	89	245552	23	96790		46200		43277		99713		1062	40
Jordanowie St. p. „Pr. i o.“	30187	02	53770	06	1905	70	2493	09	53255	67										
Kalwaryi zebrz. St. o. i poż.	6569	81	19574	64	3144	84	65		22654	48										
Kałuszu	29341		50284	99	1828	84	1399	35	50714	48	23530		5200		6760		21970			
Kamionce strum.	28353	23	79579	13	5966	72	4243	24	81302	61	11500						11500			
Kolbuszowie „Szcz. Boże“	31185	61	65547	71	4923	62	2755	03	67716	30	16600		3700		4700		15600			
Komarnie	41673	92	75374	25	3506	07	2927	36	75952	91	21800		3350		4000		21150			
Kossowie Bank chrześc.	3851	51	2774	34	2	50	157	39	2619	45	7493	56	1214	12	1481		7226	68		
Krakowie	116912	25	325864	45	22783	21	22226	14	326421	52	180463	17	67993		58059	17	190397			
Krynicy St. poż. i oszcz.	18636	82	79228	64	4688	30	2573	67	81343	27	18350		6100		5400		19050			
Kulikowie K. z. „Nadz.“	12763	15	9586	64	463		250		9799	64	22900		1000		1750		22150			
Limanowej T. z. i o. wł. z.	76332	87	135785	98	13681	67	16609	79	132857	86	77433	45	45041	03	39947	06	82527	42	1323	03
Lisku	42927	36	246276	45	21097	82	8828	48	258545	79	63258	78	26882	73	27083	32	63058	19	749	36
Lubaczowie T. kr. miej.	40168	40	34063	09	6068	15	5357	58	34773	66	4563	84	1665	36	1386	42	4842	78		
Lwowie B. z.	194764	39	655817	63	101211	61	107600	44	649428	80	505710	44	268622		257760	44	516572			
„ T. z. urz. poczt.	41364	50	28184	72	1333	03	510	85	29006	90	29800		14200		14500		29500			
„ Pow. T. z.	19793	33	57611	27	1643	48	289	39	58965	36	18300						18300			
„ T. bank.	30595	47	16097	38	2117	99	1604	02	16611	35	78363	57	40007	53	38675	34	79695	76		
„ T. esk. i z.	32365	92	19876	17	800		2300		18376	17	17755	99	5027	69	6145	24	16638	44		
Makowie st. poż. „Wz. p.“	76541	14	152055	18	8098	10	8494	38	151658	90										
Mielcu	18795	37	85007	31	6255	86	3621	75	87641	42	8500		5000		2500		11000		1544	29
Mikołajowie K. z.	4650	37	2520	13					2520	13	12720		2140		2380		12480			
Milówce St. o. i p. „Oszcz.“	21582	22	40094	83	657	19	494	17	40257	85	14975		5835		6100		14710			

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca zł.	ct.	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Spłacono w ciągu miesiąca zł.	ct	Udzielono w ciągu miesiąca zł.	ct	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Koszta założ. ruchomości i adm. z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca zł.	ct.	Gotówka z końcem miesiąca zł.	ct
Bełzie			571	88	54053	11	1568	25	860		53344	86	685	07	20737	35	1289	24
Białej Tow. kred. i oszcz.	1564	28		54	83343	64	11375	83	13713		85680	81	1894	24	4330	36	469	24
Bieczu Tow. wz. kred.					57221	04	11559	66	11813		57474	38	615	69	16871	62	1505	23
Birczy			1052	33	96822		7061		7879		97640		1471	90	6665	84	35	17
Bochni	2136	80	898	91	69370	21	16840	35	16747	61	69277	47	1289	88	2676	45	2196	71
Bołszowcach K. z. „Nadz.“	646	23	2505	81	16457	03	2015	40	3755	35	18196	98	453	70	4870	07	18	54
Bołszowcach B. z	994	38	205		38384	91	8800	68	8552		38136	23	1154	50	6455	80	490	83
Borszczowie P. k. z. i oszcz.	663	74	31	94	27807	91	2997	29	3788	33	28598	95	706	12	11	03	65	04
Bóbrce			887	16	35534	17	706	04	400		35228	13	1780	19	1198	95	2361	02
Brzesku	4318	27			241579	70	63194		61248		239633	70	233	20	8888	35	4162	76
Brzostku	653	53	2	15	24116	50	8439		8689		24366	50	579	40	82		659	47
Cieszanowie			257	15	83892	02	1311	20	350		82930	82	1941	04	17110	26	639	60
Czortkowie	2061	65	548	14	74544	35	8779	01	10848	32	76613	66	1100	13	3779	12	6583	49
Dąbrowie	7709	05	7375	65	328566	40	20932	21	24007	60	331641	79	3450	03	26685	75	1258	40
Delatynie B. z. „Nadz.“					17635	73	2683	55	2997		17949	18	416	30	9535	54	31	81
Dębicy T. wz. kr.	13119	66	7067	16	309014	57	62300	20	63550	50	310264	57	2298	01	5093	82	2098	26
Dobromilu	2580	50	566	54	91601	79	3326	64	3595		91870	15	1008	39	6018	11	294	65
Dobczycach St. p. i o. Wz. p.					34553		3893		3586		34246	77	1054	71	2536	83	352	49
Drohobyczu	4206	36	232	41	260561	47	33100	33	40266	16	267727	30	2823	48	15406	89	1740	60
Dukli	1	20	22	93	99903	56	8844	30	17538		108597	26	1353	84	1716	19	603	28
Dynowie	2067	08	1212	02	89076	06	3288	42	3680		89467	64	549	48	709	11	371	68
Frysztacie B. r.	2529	11	28	26	184710		3008		3790		185492		1729	20	16293	24	5076	21
Glinianach	4426	41			169102	20	37426	29	37946	62	169622	53	3433	37	18531	29	1344	18
Głogowie	2885	05	312	38	229853		7798	75	9724		231777	25	996	53	12600		2435	84
Grybowie					221246	33	1781	11	985		220450	22	950	64	11817	93	475	50
Husiatynie	3001	37	3915	32	69569	90	6120	30	6459		65899	60	959	18	3816	15	1212	48
Jaryczowie nowym K. z.	572	74	385	39	11980	48	1670	51	2143		12452		413	82	1548	34	26	47
Jaśle	5904	59	74689	81	378781	80	74073	48	77487	80	382196	12	3567	22	123094	71	5950	66
Jordanowie St. p. „Pr. i o.“	3677	37	37	52	74544		5696		5970		74863		975	96	11806	39	688	24
Kalwaryi zebrz. St. o. i poż.	1956	06	111	75	26074		59		3470		29485		448	74			1358	36
Kałuszu			1868	35	88796	26	4563	90	3829		88061	36	1683	89	12999	44	1149	14
Kamionce strum.	2658	87	5160	15	121519	82	6861	81	5285		119942	98	1681	53	6202	23	1148	12
Kolbuszowie „Szcz. Boże“	2395	06	4873	84	117021	33	12023	30	12179		117177	03	633	05	8671	53	289	20
Komarnie	4054	67	2340	91	121957	33	3331	91	3392	41	122017	83	2492	40	20338	18	324	
Kossowie Bank chrześc.	305	37	365	25	6891	09	1431	94	1017		6476	15	6955	84	926	01	10	26
Krakowie	18627	30	3967	02	582769	79	179910	07	164237		567096	72	6607	41	36609	32	46011	64
Krynicy St. poż. i oszcz.	29	65	17	37	115662	23	1488		2021	95	116196	18	1538	50	968	96	373	47
Kulikowie K. z. „Nadz.“			467	46	39581		999		1192		39774		1400	38	3828	32	177	55
Limanowej T. z. i o. wł. z.	3485	92	2163	14	286911	56	59637	59	61983	15	289257	12	2436	94	5917	71	1078	47
Lisku	6963	05	1903	81	353984	81	46773	45	51787	15	358998	51	1866	46	8559	05	4723	54
Lubaczowie T. kr. miej.	579	16			74694	13	4887	86	5489		75295	27	772	24	2564	28	1732	21
Lwowie B. z.	27990	10	33		1335970	02	417200	14	413703	24	1332473	12	12907	36	41654	49	1753	32
„ T. z. urz. poczt.	1609	19	179	21	98327	51	10360	37	10738	23	98705	37	1407		891	23	656	21
„ Pow. T. z.					82229	50	1142		655		80742	50	2848		9985	88	3482	29
„ T. bank.	2230	24	1700		107572	96	40021	37	41024	52	108576	11	4539	55	11710	88	6006	28
„ T. esk. i z.	2587	96	4502	40	58199	54	13409	91	12435	30	57224	93	2982	65	45429		5754	31
Makowie st. poż. „Wz. p.“	9293	28	131	16	191514	86	13441	74	11519	57	189592	69	2838	43	41103	24	4090	12
Mielcu	1404	63	2029	37	106887	12	1309	45	2543	81	108121	48	1075	50	7710	39	5507	70
Mikołajowie K. z.	175	66	465	11	19006	70	1324		1035		18717	70	342	30	908	96	322	31
Milówce St. o. i p. „Oszcz.“	121	75	413	94	60741	20	685		1040		61096	20	1895		13428	83	665	73

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc czerwiec 1896.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów funduszu rezerwowego (wł. mająt.) z końcem miesiąca (zł. ct.)	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca (zł. ct.)	Wkładki oszczędności: Włożono w ciągu miesiąca (zł. ct.)	Wkładki oszczędności: Wyjęto w ciągu miesiąca (zł. ct.)	Wkładki oszczędności: Stan z końcem miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki zaciągnięte: Zaciągnięte w ciągu miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki zaciągnięte: Spłacone w ciągu miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki zaciągnięte: Stan z końcem miesiąca (zł. ct.)	Saldo rachunku Banku krajowego (zł. ct.)
Mościskach	43548 32	94607 99	4044 21	5655 74	92996 46	28634	4892	8840	24686	939 80
Mszanie dolnej	3055 30	5962 63	750 49	133 16	6579 96	5000		200	4800	
Nadwórnie K. z.	42917 94	42654 55	3246 65	2546 62	43354 58	45063 33	11370 54	11886 71	44547 16	1985 20
Obertynie Kasa zal. i oszcz.	5724 14	11396 29	345 86	83 40	11658 75	6303	6	207	6102	
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	109301 57	295222 27	27032 01	10144 23	312110 05	21000			21000	
Pilźnie St. oszcz. i poż	14300 42	68842 57	5350 73	1805 22	72388 08	9371 01	645	1491	8525 01	
Podgórzu St. p. i o. Wz. p.	84129 46	420333 62	36194 43	19608 79	436919 26	49512	17790	21085	46217	
Podhajcach	30125 35	50326 64	1522 81	2698 68	49150 77	22500		1833 33	20666 67	2841 40
Przemyślu K. z. rz. i rol.	163250 56	217981 75	26047 89	27590 80	216438 84	75873	27544	30944	72473	
Radomyślu St. o. i poż.	7971 09	12535 94	96 35	273 23	12359 06	11936	2735	3290	11381	
Radymnie K. z.	11217 97	15876 72	2630 73	146 20	18361 25	13270	4000	4000	13270	
Radziechowie	69125 51	153951 88	10185 78	4244 57	159893 09	28500	6000	6000	28500	
Rohatynie	27486 69	49219 61	2469 95	1041 80	50647 76					577 68
Rozdole	4399 29	4556 72	127 80	135	4549 52	8400			8400	
Rudkach	23797 76	61193 45	3755 67	1051 17	63897 95	15200		2700	12500	
Rymanowie	22421 65	164297 26	9251 40	4654 22	168894 44	8650	6038 80	5800	8888 80	
Samborze K. z. rz. i rol.	3382 64	9950 98	516 29	66 50	10400 77	8905	1705	1275	9335	
Skałacie Tow. z. i kr.	38719 64	30960 10	7069 91	1054 08	36975 93	61810	26600	30315	58095	
Skawinie T. poż. i oszcz.	3407 07	12219 26	846 80	1084 57	11981 49	1898 50		28	1870 50	
Sokalu	37903 39	125569 33	5713 60	11218 47	120064 46	37469 26	4800		42269 26	1342 31
Sędziszowie T. wz. kred.	36872 57	92885 60	3922 39	7400 18	96067 81	35331	16805	11000	41036	
Sieniawie	30067 89	41244 97	3000 63	913 03	43332 57	3000		1500	1500	
Stanisławowie B. z.	59784 95	76989 87	69807 74	57969 62	88827 99	121377	291506 50	298028 50	114855	5334 96
Stryju	47074 08	87873 93	5492 07	2130 37	91235 63	12000			12000	
Strusowie K. oszcz. i poż	10021 81	31041 07	3579 20	2354 04	32266 23	3591	1000	296	4295	
Szczercu	9126 60	10230 61	484 25	114	10600 86	12286		268	12018	
Tłumaczu St. kr. „oszcz.“	26479 29	88040 78	9525 60	4176 50	93389 88	8576		500	8076	
Turce	10250 46	37287 71	1335 17	619 78	38003 10	14313	4718	5238	13793	916 39
Ustrzykach dol. T. zalicz.	6432 57	20472 77	3224 92	2658 13	21039 56	10055	200	730	9525	
Zaleszczykach T. kr.	1322 85	1308 75	760 14		2068 89					
Zbarażu	41206 05	47374 29	3786 31	751 76	50408 84	15500		1700	13800	1412 53
Złoczowie K. z.	18386 10	38753 89	4050 62	3017 45	39787 06	6100		1950	14150	
Złoczowie	94968 46	190295 29	8194 32	12546 78	185942 83					
Żółkwi	46127 25	61361 84	3773 18	960	64175 02	54550	4800	5400	53950	1139 39
Żydaczowie P. K. z. i o.	5691 61	59591 75	5083 98	754 33	63921 40	6850			6850	

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca (zł. ct.)	Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki udzielone: Spłacono w ciągu miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki udzielone: Udzielono w ciągu miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki udzielone: Stan z końcem miesiąca (zł. ct.)	Koszta założ., ruchomości i adm. z końcem miesiąca (zł. ct.)	Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca (zł. ct.)	Gotówka z końcem miesiąca (zł. ct.)
Mościskach		718 12	142058 77	11559	10725	141224 77	3148 33	17209 71	1305 89
Mszanie dolnej	538 78	58 43	14076 53	714 59	630	13991 94	441 88	6 39	592 26
Nadwórnie K. z.	317 50		103271 92	20698 24	21107 80	103681 48	899 87	28313 34	227 69
Obertynie Kasa zal. i oszcz.	1226 37	408 45	23353	3542	3138	22949	1681 67	344 40	144 64
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	8692 58	11065 14	391884 52	11239	19281	399926 52	1876 46	52071 35	8295 01
Pilźnie St. oszcz. i poż	1471 64	1748 04	93186	6722	8337	94801	1394 01	2140 16	98 02
Podgórzu St. p. i o. Wz. p.	12191 79	1109 91	558338 84	88880 33	98965 01	568423 52	4765 78		7378 12
Podhajcach	4738 44	3417 93	105308 58	3249 39	3349	105408 19	938 46	3397 32	1196 58
Przemyślu K. z. rz. i rol.	11430 96	7497 27	423433	39789	38201	421847	40820 19	4455 08	3968 36
Radomyślu St. o. i poż.			30191	2484	2848 17	30555 17	639 04	399 87	117 07
Radymnie K. z.	1127 71	233	38616 55	5837 46	6380	39159 09	631 03	1832 88	2586 93
Radziechowie	4710 26	4277 47	246936 78	17986 06	16788 05	245738 77	2469 82	16358 38	1939 36
Rohatynie	188 37	2103 62	75641 66	981 89	1120	75779 77	1096 54	3583 07	544 74
Rozdole	122 11	176 89	15578 06	345 10	220	15358 06	625 40	1465 02	199 33
Rudkach	616 63	490 93	92266 62	5417 76	2979	89827 86	1868 74	7113 01	2493 66
Rymanowie	4823 15	832 60	195161	18544 80	19090 90	195707 10	1794 83	6866 55	1492 16
Samborze K. z. rz. i rol.	438 78		21693 49	1032 84	2087	22747 65	454 57	297 03	57 94
Skałacie Tow. z. i kr.	3012 09	738 97	121045 08	12728 29	12270	120586 79	152	12210 30	4592 54
Skawinie T. poż. i oszcz.	956 77		17979 32	621 49	310	17667 83	218 51	126 01	203 48
Sokalu	382 76	928 64	160161 85	6279 47	4175 28	158057 66	1486 03	39120 50	4226 63
Sędziszowie T. wz. kred.	332 95	11830 04	154499 25	30299 54	31630 50	155830 21	1840 32	25660 94	2807 90
Sieniawie	1638 81	1319 48	73577 74	3109 42	2495	72963 32	861 16	2634 26	1400 01
Stanisławowie B. z.	3784 04	140	257108 47	365107 11	333522 11	225523 46	5240 94	36944 64	5017 39
Stryju	6588 59	5070 16	140180 33	17560 56	13766	136385 77	2256 68	21050 76	2275 24
Strusowie K. oszcz. i poż	2176 38		46174 18	2149 25	2885	46909 93	739 61	21 47	1088 41
Szczercu		25 12	30789 44	464 19	183	30508 25	420 26	785 06	57 01
Tłumaczu St. kr. „oszcz.“	2336 11		112160 33	20189 50	21510 14	116480 97	590 49	10156 64	3053 18
Turce	1592 78		61631 74	8170 30	7799	61260 44	1758 85	379 22	1157 21
Ustrzykach dol. T. zalicz.	401 21	64 29	36327 19	1577 52	1590	36339 67	430 47	568 02	124 47
Zaleszczykach T. kr.	257 63	3 25	2061 57	170 52	1350	3241 05	393 38	13 81	4 38
Zbarażu	1682 48	6663 34	103893 03	3045 11	4480	105327 92	1340 76	5294 24	3210 32
Złoczowie K. z.		395 90	59735 80	5729 79	7575	61581 01	2027 62	7697 83	1412 60
Złoczowie	5636 84	3919 11	246967 27	8354 72	7400	246012 55	2343 48	39017 64	3093 57
Żółkwi		1759 17	151798 64	2171 55	3710	153337 09	2837 65	9279 80	696 29
Żydaczowie P. K. z. i o.	672 34	333 70	67832 90	2863 91	9043	74011 99	1158 34	1468 02	730 71

dytu, zważywszy, że chwila zawiązania naszego Towarzystwa przypadła na czas bardzo niekorzystny, bo wszystkie instytucye pieniężne, będąc pod wrażeniem ówczesnych wypadków giełdowych, w ogóle kredytu odmawiały, zważywszy, że w Zaleszczykach istnieją trzy Towarzystwa kredytowe żydowskie, które mnóstwo włościan trzymają w swych szponach, zważywszy wreszcie, że członkowie dawniejszego Towarzystwa zaliczkowego, o którem wyżej mowa, dopiero po wycofaniu udziałów z takowego gotowi będą przystąpić do naszego Towarzystwa, to możemy o sobie powiedzieć, że przy tak słabem poparciu z zewnątrz i wśród tak niesprzyjających okoliczności w ciągu pół roku zdziałaliśmy wiele. Na razie, potrzebując funduszów na koszta założenia i puszczenia w ruch przedsiębiorstwa, pobieramy od pożyczek procent po 8 od sta, który wobec procentów, przez Towarzystwa żydowskie pobieranych jest bardzo umiarkowany, od wkładek oszczędności zaś płacimy 5 od sta, skoro atoli obrót pieniężny się wzmoże, zniżymy i te procenta do możliwej granicy. Wobec likwidacyi dawniejszego Towarzystwa zaliczkowego nie ulega wątpliwości, że liczba członków naszego Towarzystwa w krótce znacznie się powiększy, ponieważ zostaje ono samo, które w ogóle funkcyonuje, a Towarzystwa żydowskie konkurencyi nam długo robić nie mogą, bo już obecnie zaczyna się konwersya długów w tych Towarzystwach zaciągniętych przez pożyczki zaciągane w Towarzystwie naszem. Że tedy Towarzystwo kredytowe „Pomoc“ ma racyę bytu w Zaleszczykach, to wątpliwości nie ulega. Założenie tedy powiatowej kasy oszczędności, która nie jest w stanie w tym stopniu spełnić zadania, jakie sobie postawił Wysoki Wydział wedle brzmienia pisma na wstępie powołanego, jak to uczynić może Towarzystwo kredytowe „Pomoc“, nie miałoby chyba innego celu, jak robienie konkurencyi temuż Towarzystwu, a nie widzimy powodu, dlaczegoby akcya Wysokiego Wydziału do tego dążyć miała? Że zaś Towarzystwo nasze w wyższym stopniu zdolne jest więcej usług wyświadczyć sprawie uzdrowienia kredytu włościańskiego, aniżeli powiatowa kasa oszczędności, tego dowieść nie trudno. Po pierwsze już samo poczucie, iż zawdzięcza się kredyt własnemu współdziałaniu, wymierza korzystniejszy wpływ moralny na ludność, potrzebującą kredytu, aniżeli pomoc, udzielana przez instytucyę, opartą na funduszach publicznych. Jestto może na

razie, wobec niskiego stopnia oświaty naszych włościan, czynnik o znaczeniu więcej teoretycznem, ale ponieważ dążymy do podniesienia oświaty, pominąć go zupełnie nie można. Powtóre, główne dwa sposoby udzielania pożyczek, jakiemi posługują się kasy kasy oszczędności, t. j. eskont weksli i kredyt hipoteczny, w powiecie zaleszczyckim, gdzie ruchu handlowego prawie nie ma, gdzie ludność wiejska jest niezamożną, i potrzebuje tylko pożyczek dzielnych, przy których ubezpieczenie hipoteczne zbyt jest kosztowne — najmniej liczyć mogą na powodzenie, podczas gdy Towarzystwo nasze, udzielając pożyczek na skrypta i to do kwoty 50 zł. nawet nie legalizowane, o wiele skuteczniejszą w tej mierze rozwija i rozwijać może działalność. Po trzecie, wiadomo, jak ciężką jest maszyna zarządu instytucyą, stojącą pod bezpośrednim wpływem jakiejkolwiek władzy publicznej. Podczas gdy tam, gdzie losy instytucyi oddziaływują bezpośrednio na interesa członków, działalność z natury rzeczy jest raźniejszą i sprężystszą. Po czwarte, zarząd powiatowej kasy oszczędności spoczywać musi w ręku członków wydziału powiatowego, a względnie Rady powiatowej, a członkowie tego zarządu (dyrektorowie, cenzorowie i t. d.) muszą mieszkać stale w Zaleszczykach. Otóż Zaleszczycka Rada powiatowa nie liczy w swem gronie więcej osób do tego odpowiednich, jak 2 lub 3. Utworzenie zarządu będzie tedy sprawiało ogromne trudności. Po piąte, zdaje nam się, że nieoświecone warstwy ludności powiatu będą spoglądały z pewną nieufnością na instytucyę kredytową, za której zobowiązania odpowiadać ma majątek powiatu, a więc każdy kto opłaca podatek, korzystać zaś z kredytu nie każdy potrzebuje. Wreszcie w piśmie na wstępie powołanem uznał Wysoki Wydział nie tylko powiatowe kasy oszczędności, ale także i Towarzystwa zaliczkowe jako instytucye celowi akcyi przez Wysoki Wydział podjętej odpowiadające, i te ostatnie prawdopodobnie z powodów wyżej przytoczonych, jako dla tego celu odpowiedniejsze, gdyż ofiarował się im nawet z pomocą materyalną. Jeżeli pomoc ta stanie się także udziałem naszego Towarzystwa, i jeżeli Bank krajowy pójdzie w ślady Wysokiego Wydziału powierzając nam swoje zastępstwo, Towarzystwo nasze może w jak najkrótszym czasie dojść do takiego rozkwitu, że celowi powyższemu w najszerszym zakresie odpowie.

Temi tylko chęciami się powodując, zwracamy się do Wysokiego Wydziału z prośbą o spowodowanie Wydziału powiatowego w Zaleszczykach do zaniechania zamiaru założenia powiatowej kasy oszczędności tamże.

Zaleszczyki dnia 1. lipca 1896.

Członkowie Rady nadzorczej: Stanisław Promiński m. p., Szymon Kajetanowicz m. p. Członkowie Dyrekcyi A. Grzymałowicz m. p., Pitulej m. p., Stoklasa m. p.

Nekrologia.

Od Dyrekcyi Towarzystwa zaliczkowego rolnego w Przemyślu, otrzymujemy wiadomość o zgonie

Aleksandra hr. Krukowieckiego

b. dowódzcy oddziału powstańczego z r. 1863, posła na Sejm krajowy, wicemarszałka Rady powiatowej w Przemyślu, prezesa Rady nadzorczej a następnie Dyrekcyi Towarzystwa zaliczkowego rolnego w Przemyślu.

Zmarł on dnia 20. lipca b. r. w 70. roku życia w dobrach swoich Aksmanicach koło Niżankowic. Pogrzeb odbył się w Niżankowicach dnia 22. b. m. przy licznym udziale duchowieństwa obu obrządków, obywatelstwa i włościan. Charakteru wielce niezależnego, a w objawianiu swoich przekonań otwarty i bezwzględny, szedł w życiu publicznem zazwyczaj osamotniony. Nikt jednak — nawet przeciwnicy jego nie mogli odmówić mu uznania dla jego nieskazitelnej prawości i patryotyzmu. — Cześć jego pamięci!

Bilansy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1895.

52. Krosno. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków* Zysk: z rachunku odsetek 9.760·38. Straty: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 15·20, z rachunku administracyi i podatków 4.387·02, do rachunku bilansu: saldo na rok 1896 5.358·16; razem 9.760·38. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 70.038·69, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 294.471·47, z rachunku odsetek naprzód pobranych 2.347·03, z rach. funduszu rezerwowego 26.517·91, z rachunku osobnej rezerwy 9.653·13, z rachunku Banku krajowego 944·57, z rachunku strat i zysków 5.358·16; razem 409.330·96. Stan czynny: z rachunku pożyczek 343.489·05, z rachunku kosztów ruchomości 185·61, z rachunku kosztów nieruchomości 32.117·31, z rach. zaliczek procesowych 1.053·29, z rachunku lokacyi funduszu rezerwowego 21.739·60, z rach. kasy 10.796·10; razem 409.330·96.

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, ul. Lindego l. 4.